

Högskoleverkets kvalitetsutvärderingar 2011 – 2014

Självvärdering

Lärosäte: Lunds universitet	Utvärderingsärende reg.nr 643-707-12
Huvudområde/område för yrkesexamen: Arkitektur	Examen: Kandidat, generell

INLEDNING - ALLMÄNT OM UTBILDNINGEN

Organisation och ledning

Arkitektskolan har inte ett särskilt kandidatprogram utan ett femårigt program i arkitektur där man efter att ha avslutat de tre åren i grundblocket med ett kandidatarbete kan begära en kandidatexamen i arkitektur. LTHs generella strategi, att lägga stor vikt vid yrkesexamina, ligger bakom valet att inte inrätta ett eget kandidatprogram

Arkitektutbildningen (300 hp) ges av Lund Tekniska Högskola (LTH) som utgör den tekniska fakulteten inom Lunds universitet. Utbildningsprogrammet är inrättat av Universitetsstyrelsen, men LTH har det fulla ansvaret för utbildningens genomförande. Internt inom LTH är ansvaret för planering, beslut om utbildnings- och kursplaner samt individärenden fördelat mellan fakultetsnivån och LTH:s fem utbildningsnämnder. Varje utbildningsnämnd ansvarar i sin tur för ett antal utbildningsprogram inom närliggande teknikområden. Varje program har programledningar med programledare som utses av LTH:s dekanus. Programledningarna har huvudsakligen beredande och uppföljande uppgifter, men fattar även vissa beslut på delegation, exempelvis individbeslut. Kurserna genomförs av institutionerna som har fullt ansvar för examinationen utifrån de kursplaner som fastställts av ansvarig utbildningsnämnd. LTH har således en tämligen renodlad matrisorganisation.

Arkitektprogrammet har av LTH getts statusen av *skola*. Arkitektskolan har en skolchef som arbetar med strategisk och långsiktig utveckling av programmet och kontakterna mot samhället. Programledningen för Arkitektprogrammet arbetar också för Arkitektskolan. I programledningen ingår skolchef och programledare, bitr. programledare, programplanerare, studievägledare, internationell koordinator, studentrepresentanter och näringslivsråd. Till programledningen hör också föreståndare för det internationella mastersprogrammet Sustainable Urban Design.

Arkitektprogrammet/Arkitektskolan har fortlöpande kontakter med studenterna som är organiserade i ett studieråd som utser representanter till Programledningen och Institutionsstyrelsen för Arkitektur och byggd miljö, som levererar merparten av kurserna i A-programmet. Studenterna har också utskott som bl a driver arbetsmarknadsdagar en gång om året. Till sammans med Industridesignstudenterna formaras A-sektionen som organiserar studentsociala aktiviteter m m.

Utbildningsplanen för det femåriga programmet finns på:

http://www.student.lth.se/fileadmin/lth/utbildning/studiehandboken/12_13/A_Uplan_12-13.pdf

Läro- och timplanen för programmet som helhet finns på:

http://kurser.lth.se/lot/?lasar=12_13&val=program&prog=A

Enskilda kursplaner, med sexställiga kurskoder XXXXXX, finns på:
<http://kurser.lth.se/kursplaner/arets/XXXXXX.html>

Nedanstående kursiverade texter är tagna ur Utbildningsplanen för Arkitektutbildningen (300 hp) 2012/2013:

Utbildningens syfte (bara delvis relevant för de tre första åren)

Arkitekturens kärnområde, rumslig gestaltning, är tidlös. Samhälls- och teknikutvecklingen innebär att arkitekten verkar i en allt större kontext både fysiskt och kulturellt.

Utbildningen i arkitektur syftar till att möta behovet av arkitekter som

- *utvecklar yrkets grundläggande rumsliga kunskaper och förhållningssätt mot en profilerad yrkeskompetens i såväl praktiskt som konstnärligt och arkitekturteoretiskt avseende*
- *utvecklar ämnets idéinnehåll och verkar i gränslandet mellan konst, teknik och samhällsbyggande*
- *kommunicerar och hävdar arkitekturfrågor i det offentliga samtalet*

Programmet präglas av en uttalad internationell profil kombinerad med stark lokal förankring.

Utbildningens huvudsakliga utformning (se även den grafiska bilden i fig. 2)

Utbildningen är indelad i ett grundblock och i ett fördjupande block. Grundblocket läses under utbildningens tre första år och innefattar obligatoriska kurser om 180 högskolepoäng. För det avslutande projektet inom grundblocket (studio om 18 högskolepoäng) erbjuds ett val mellan fyra s.k. alternativobligatoriska kurser.

Under de två första åren läses fyra baskurser i arkitektur (A-D) samt kompletterande kurser. Huvuddelen av undervisningen bedrivs i ateljéform. Det avslutande projektet i årskurs tre, benämnt studio, innebär en gestaltungsuppgift av komplex art på både hus- och stadsplanenivå. Detta projekt kan, efter ansökan, utföras som kandidatexamensarbete.

Progression

Ingående kurser är nivåindelade. Nivån anges i kursplanen för respektive kurs. Förekommande nivåer är grundnivå (G) och avancerad nivå (A). Kurserna på grundnivå delas vid Lunds Tekniska Högskola in i två undernivåer, grundnivå (G1) och grundnivå, fördjupad (G2). G2-nivån är en progression i förhållande till G1-nivå.

Kurskrav

För kandidatexamen i arkitektur krävs godkända kurser enligt följande:

- *Kurser inklusive examensarbete omfattande 180 högskolepoäng.*
- *Av kurserna ska minst 147 högskolepoäng exklusive examensarbetet ingå som obligatoriska eller alternativobligatoriska i de tre första årskurserna inom arkitektprogrammet. Av kurserna skall minst 60 högskolepoäng inklusive examensarbetet vara på fördjupad grundnivå (G2) eller på avancerad nivå (A).*
- *Examensarbetet skall vara utfört enligt den särskilt fastställda kursplanen för examensarbete för kandidatexamen. Kursplan och särskilda anvisningar för genomförande finns på programmets hemsida. (www.arch.lth.se eller www.student.lth.se/arkitekt)*
- *Examensarbetet är på fördjupad grundnivå (G2). Kandidatexamen benämns kandidatexamen i arkitektur / Bachelor of Science in Architecture, huvud-område: Arkitektur/Architecture*

Utbildningen innehåller alltså 180 högskolepoäng med successiv fördjupning inom huvudområdet, vilket väsentligt överstiger Högskoleförordningens minimikrav på 90 högskolepoäng inom huvudområdet.

Kvalitetssäkring - CEQ-systemet

LTH har sedan 2003 ett enhetligt kursutvärderingssystem som omfattar alla obligatoriska kurser och en stor del av de valfria kurserna. Systemet baserar sig på enkäten Course Experience Questionnaire, CEQ och kallas CEQ-systemet. I systemet ingår en pedagogisk kvalitetssäkring av själva undervisningen, men också kartläggning av hur studenterna tränas i olika generella färdigheter. CEQ-systemet har bidragit starkt till att säkerställa att kurserna inom programmet är relevanta för utbildningen som helhet, och för att styra undervisningen mot ett djupinriktat lärande.

CEQ-utvärderingarna, som har stark förankring i högskolepedagogisk forskning, är ett viktigt instrument för utvecklingen av programmet eftersom programledningen här får direkt återkoppling från studenterna gällande hur lärandemålen uppfylls och på kvaliteten på genomförandet av kurserna genom sammanställningen av de så kallade fritextsvaren.

Alla obligatoriska samt alla valfria kurser med fler än 30 deltagare utvärderas med automatik. Övriga kurser utvärderas när något förändrats eller tillstött t ex nya kurspaket, nya kurslärare eller kursmoment eller om missnöje av något slag signalerats av studenter.

Uppföljningen sker i programledda CEQ-samtal mellan studenter och kurslärare där den avslutade kursen diskuteras och förslag till förändringar läggs fram. Efter samtalet läggs slutkommentarer in i systemet av alla tre parter (studenter, kurslärare och programledning) och dessa finns sedan tillgängliga för kommande kursdeltagare.

Kurslärare uppmanas att vid ny kursstart återkoppla till erfarenheter från föregående CEQ-utvärdering så att systemet upplevs som vitalt och verkningsfullt. Det studenterna oftast anmärker på är alltför hård arbetsbelastning, bristande organisation och tydliga mål. Särskilt mycket tid får programledningen lägga på att hantera stressbelastningen eftersom studenterna upplever att kraven är från lärarna är hårda i relationen till avsatt tid. Programledningen för kontinuerliga samtal med berörda kursansvariga om detta och har även infört en obligatorisk föreläsning om stresshantering redan i första årskursen.

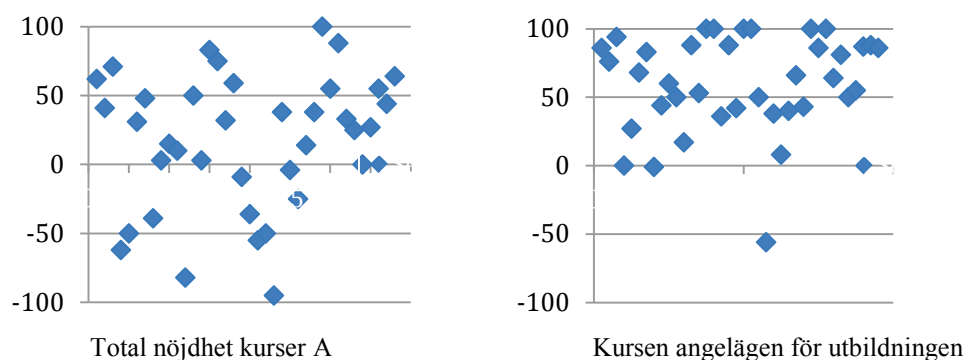

Fig. 1 Exempel från CEQ-utvärderingar för kurser utvärderade på Arkitektprogrammet åk 1 – 3 år 2010/2011. Diagrammet visar att flertalet kurser ligger över den neutrala nivån 0. De kurser som hamnar på minus i "total nöjdhet" och "angelägenhetsgrad" behöver åtgärdas. Programledning och institutionsledning arbetar tillsammans för att förbättra situationen, vilket redan till största delen har åtgärdats under läsåret 2012/2013. De kurser som legat på minus har lagts ner (Föreläsningskurserna) eller gjorts om (Digitala verktyg).

Mer information, inklusive genomförda kursutvärderingar, finns på: <http://www.ceq.lth.se/>

Sammanfattande schematisk bild över utbildningen

År 2001 genomfördes en stor revidering av programupplägget (då fortfarande en sammanhållen 4,5 års utbildning) – från tidigare traditionella ämneskurser till ämnesövergripande och problemorienterade kurser i projektform – allt för att sätta huvudämnet arkitektur i fokus redan från årskurs 1. Smärre omarbetningar har gjorts efterhand och programmet ser nu ut enligt figur 2. Arkitektskolan har inget särskilt kandidatprogram utan ett femårigt program i arkitektur där man efter att ha avslutat de tre åren i grundblocket med ett kandidatarbete kan begära en kandidatexamen i arkitektur.

Redan i början av utbildningen möter studenterna arkitekturövningar/projekt av helhetsbetsnad och komplex art och hanterar dem efterhand med allt större förmåga och djup. Studenterna i de två första åren är indelade i fyra ateljéer (Q, X, Y och Z) där undervisningen i de fyra baskurserna i arkitektur genomförs med samma kursplan men med olika innehåll vad gäller övningar, projekt, föreläsningar etc. Årskurs 1 och 2 ”samläser” i dessa gestaltande baskurser (vitmarkerat i figur 2), men naturligtvis med olika examinationskrav beroende på nivå. Detta ger en stor pedagogisk vinst och ger studenterna möjlighet att utvecklas och utmanas efter de initialt mycket olika förutsättningarna. Studenterna kommer in på programmet med olika bakgrund/kompetens (via mycket höga gymnasiebetyg, toppresultat på högskoleprovet eller efter hård konkurrens i arkitektprovet med konstnärlig/kommunikativ profil). Efter två år i ateljéundervisningen med blandning av studenter från åk 1 och 2 har de hunnit ifatt varandra i olika avseenden (mycket med hjälp och inspiration av varandra) och landat på en likvärdig nivå.

De tre första åren har en tematisk indelning av terminerna. För termin 1 är temat ”boende och bostad” (A), termin 2 ”bostaden och bostadshuset” (B), termin 3 ”staden” (C), termin 4 ”of-fentlig byggnad i staden” (D). För varannan årskull är ordningen den omvända (C, D, A, B). Under termin 5 med temat ”stadsbyggande och hållbar utveckling” sker en fördjupning av kunskaperna. Under den sjätte terminen väljer studenterna mellan flera studior (18 hp) med olika inriktning gällande fokus och arbetsmetoder (de som vill kan inom studios ramar ansöka om att utföra sitt projekt som kandidatarbete).

De tre första årens uppbyggnad avser att ge en bred och orienterande grund för de två avslutande, fördjupande och yrkestränande åren.

Grundblockets alla kurser med deras relevans för de för kvalitetsutvärderingen utvalda examensmålen finns samlade i en matris, se figur 3.

Fig. 2 Översiktlig bild av programupplägget 2012/13

ARKITEKTPROGRAMMET LTH LÄSÅRET 2012-13														2012-12-12
AK1	HT term 1	VT term 2	AK2	HT term 3	VT term 4	AK3	HT term 5	VT term 6	AK4	HT term 7	VT term 8	AK5	HT term 9	HT term 10
AAHA60 Arkitektens redskap <i>Inkl verkstads-kompetens</i>	AAHA30 Arkitektur, baskurs D (åk1) <i>Inkl workshop</i>	AAHA55 Gestaltungs-process och prototyp <i>Inkl verkstads-kompetens</i>	AAHF05 Arkitektur, baskurs D (åk2) <i>Inkl workshop</i>	ASBF05 Stadsbyggandets grunder	AAHF05 Arkitektur, kandidatprojekt <i>AAKF05 Stadsrum - husrum</i> <i>ABVF01 Restaurering och ombyggnad</i> <i>AFOF15 Muterande arkitektur</i> <i>ASBF15 Arkitektur och landskap</i>	AAHF05 Stadsbyggandets grunder	AAHF05 Arkitektur, kandidatprojekt <i>AAKF05 Stadsrum - husrum</i> <i>ABVF01 Restaurering och ombyggnad</i> <i>AFOF15 Muterande arkitektur</i> <i>ASBF15 Arkitektur och landskap</i>	AAHF05 Stadsbyggandets grunder	AAHF05 Arkitektur, kandidatprojekt <i>AAKF05 Stadsrum - husrum</i> <i>ABVF01 Restaurering och ombyggnad</i> <i>AFOF15 Muterande arkitektur</i> <i>ASBF15 Arkitektur och landskap</i>	AAHF05 Stadsbyggandets grunder	AAHF05 Arkitektur, kandidatprojekt <i>AAKF05 Stadsrum - husrum</i> <i>ABVF01 Restaurering och ombyggnad</i> <i>AFOF15 Muterande arkitektur</i> <i>ASBF15 Arkitektur och landskap</i>	AAHF05 Stadsbyggandets grunder	AAHF05 Arkitektur, kandidatprojekt <i>AAKF05 Stadsrum - husrum</i> <i>ABVF01 Restaurering och ombyggnad</i> <i>AFOF15 Muterande arkitektur</i> <i>ASBF15 Arkitektur och landskap</i>	AAHF05 Stadsbyggandets grunder
AAHA20 Arkitektur, baskurs C (åk1) <i>Inkl workshop</i>	AAHA25 Arkitektur, baskurs C (åk2) <i>Inkl workshop</i>	AAHA25 Arkitektur, baskurs C (åk2) <i>Inkl workshop</i>	AAHF10 Hållbar arkitektonisk gestaltning	AAHF10 Hållbar arkitektonisk gestaltning	AAHF10 Hållbar arkitektonisk gestaltning	AAHF10 Hållbar arkitektonisk gestaltning	AAHF10 Hållbar arkitektonisk gestaltning	AAHF10 Hållbar arkitektonisk gestaltning	AAHF10 Hållbar arkitektonisk gestaltning	AAHF10 Hållbar arkitektonisk gestaltning	AAHF10 Hållbar arkitektonisk gestaltning	AAHF10 Hållbar arkitektonisk gestaltning	AAHF10 Hållbar arkitektonisk gestaltning	AAHF10 Hållbar arkitektonisk gestaltning
VBMA01 Arkitekturteknik 1	VBMA05 Arkitekturteknik 2	VBMA10 Arkitekturteknik 3	VBMA20 Arkitekturteknik 4	VBMA05 Byggprocessen	VBMA05 Byggprocessen	VBMA05 Byggprocessen	VBMA05 Byggprocessen	VBMA05 Byggprocessen	VBMA05 Byggprocessen	VBMA05 Byggprocessen	VBMA05 Byggprocessen	VBMA05 Byggprocessen	VBMA05 Byggprocessen	VBMA05 Byggprocessen
ATHA01 Arkitekturs teori och historia I <i>Inkl samtidsarkitektur/ föreläsningar</i>	ATHA20 Arkitekturs teori och historia IV (åk1) <i>Inkl samtidsarkitektur/ föreläsningar</i>	ATHA01 Arkitekturs teori och historia I <i>Inkl samtidsarkitektur/ föreläsningar</i>	ATHA01 Arkitekturs teori och historia I <i>Inkl samtidsarkitektur/ föreläsningar</i>	ATHA01 Arkitekturs teori och historia I <i>Inkl samtidsarkitektur/ föreläsningar</i>	ATHA01 Arkitekturs teori och historia I <i>Inkl samtidsarkitektur/ föreläsningar</i>	ATHA01 Arkitekturs teori och historia I <i>Inkl samtidsarkitektur/ föreläsningar</i>	ATHA01 Arkitekturs teori och historia I <i>Inkl samtidsarkitektur/ föreläsningar</i>	ATHA01 Arkitekturs teori och historia I <i>Inkl samtidsarkitektur/ föreläsningar</i>	ATHA01 Arkitekturs teori och historia I <i>Inkl samtidsarkitektur/ föreläsningar</i>	ATHA01 Arkitekturs teori och historia I <i>Inkl samtidsarkitektur/ föreläsningar</i>	ATHA01 Arkitekturs teori och historia I <i>Inkl samtidsarkitektur/ föreläsningar</i>	ATHA01 Arkitekturs teori och historia I <i>Inkl samtidsarkitektur/ föreläsningar</i>	ATHA01 Arkitekturs teori och historia I <i>Inkl samtidsarkitektur/ föreläsningar</i>	ATHA01 Arkitekturs teori och historia I <i>Inkl samtidsarkitektur/ föreläsningar</i>
AAADA01 Digitala verktyg 1	AAADA05 Digitala verktyg 2	AAADA10 Digitala verktyg 3	AAADA15 Digitala verktyg 4	AAADA20 Digitala verktyg 5	AAADA25 Digitala verktyg 6	AAADA25 Digitala verktyg 6	AAADA25 Digitala verktyg 6	AAADA25 Digitala verktyg 6	AAADA25 Digitala verktyg 6	AAADA25 Digitala verktyg 6	AAADA25 Digitala verktyg 6	AAADA25 Digitala verktyg 6	AAADA25 Digitala verktyg 6	AAADA25 Digitala verktyg 6
KANDIDATEXAMEN														
Temin 7, 8 eller 9 kan bytas mot AAH150 Arbetsplatsförlagd arkitektutbildning														
300 hp														
ARKITEKTEXAMEN														

Progression i kurser

Alla kurser i åk 1 – 3 har nivåindelats i LTHs undernivåer *grundnivå* (G1) och *fördjupad grundnivå* (G2), vilket framgår i figur 3.

Kursplanerna för Baskurserna A-D är till innehållet lika för årskurs 1 och 2, men skiljer sig i lärandemålen så att det ska gå att bedöma en progression i lärandet och en gradvis höjning av självständigheten. Till texten för färdighetsmål i *AAHA01 Baskurs A* årskurs 1: *Studenten ska kunna utföra en presentation som förmedlar den arkitektoniska idén och är tydlig, korrekt och ordnad* har för *AAHA05* årskurs 2 tillfogats och dessutom *visa utvecklad noggrannhet och uttrycksfullhet samt vara grafiskt genomtänkt* liksom i värderingsmålet att *med givna instruktioner självständigt söka kunskap och lösningar i designprocessen* där texten *visa ett aktivt, självständigt kunskapssökande* har lagts till. Detta för att visa hur den högre graden av självständighet och nivå för årskurs 2 ska bedömas.

I termin 5 uttrycks progression för kurserna genom större självständighet, t ex i färdighetsmålen att kunna *visa förmåga att analysera och problematisera* och i värderingsmålet att *visa ett kritiskt, självständigt och kreativt förhållningssätt* samt att *väga in relevanta vetenskapliga, samhällseliga, estetiska och etiska aspekter*. För studiokurserna i termin 6 är färdighetsmålen formulerade för en högre grad av specialisering för respektive inriktning. Som exempel kan nämnas färdighetsmålen att *analysera och beskriva tektoniska och rumsliga egenskaper i byggnader och landskapsrum* eller att *kunna förstå och tillämpa centrala begrepp för att kommunicera och diskutera utvecklings- och gestaltningsidéer* inom studiekursens fokusområde.

Examinationsformer i arkitektutbildningen

Inom arkitektutbildningen förekommer ett flertal former för examination, beroende på kursinnehåll, inriktning, storlek på kursen och gruppen etc. Det är alltid obligatoriskt att delta i de olika examinationsformerna för att få godkänt resultat. Missar en student ett examinationstillfälle, erbjuds ett nytt några veckor senare och under omtentamensperioden i augusti. Alla nedan nämnda examinationsformer används såväl i individuella arbeten som i grupparbeten.

Kritikgenomgång är en examinationsform som är typisk för arkitektutbildningarnas projektbaserade undervisning. Utifrån ett utdelat kursprogram med lärandemål och krav på inlämnat material arbetar studenterna fram ett förslag med ritningar, modeller, bilder och text som muntligen presenteras inför lärare och studenter i en seminarieliknande diskussion. Examinationen görs av examinator, ibland efter hörande med andra medverkande lärare, i samband med eller omedelbart efter kritikstillfället. Vanligtvis tar examinator stöd av en ”checklista” för att kontrollera att begärt inlämnat material finns med och att detta uppfyller kvalitetsmålen. Studenten ger en muntlig förklaring med reflexioner, men generellt ska det inlämnade materialet självständigt kunna kommunicera hur projektet är gestaltat och tänkt. Förutom examinator brukar övningsassistenter/handledare medverka i kritiken, i större kurser även ibland inbjudna gästkritiker utifrån för att bidra till andra sorters bedömningar. I längre projekt (mer än 4-5 veckor) är det vanligt med mellankritik för att studenten ska hinna åtgärda kunskapsbrister eller felaktigt fokus inför slutgenomgången.

I större kursmoment är individuella förslag vanligast men det förekommer även grupparbeten (om 2 - 3 studenter) som examineras vid kritikstillfällen. Om det inte framkommer att någon gruppmedlem har underpresterat, bedöms alla i gruppen ingående studenter som godkända. Den student som inte godkänns kan, om det är mindre delar i kunskapsmålen som inte är uppfyllda, få möjlighet att komplettera arbetet enligt examinatorns instruktioner. Studenten får då lämna in sitt arbete för ny examination vid ett senare, överenskommet tillfälle.

Seminarium i mer traditionell mening används i kurser där studenternas uppsatser, papers, posters och pdf/powerpointpresentationer ska examineras. Studenterna får då synpunkter både från seminarieledande lärare och av andra studenter. Studenterna får skriftliga instruktioner om vad som ska lämnas in och hur de ska lägga upp huvudfrågor för att besvara kursmålens intentioner. Dessa instruktioner används av examinatorn för att bedöma om målet för godkänt betyg är uppfyllt. Några av dessa arbeten görs individuellt. Kortare uppgifter utförs ofta i grupp för att hinna med i schemat. Examinator får i grupparbeten, precis som i projektövningar, bedöma om alla i gruppen har gjort ett likvärdigt arbete för att kunna godkännas.

Skriftlig tentamen förekommer sporadiskt i arkitektutbildningen (t ex i teknik- och teorikurser), då som salstentamina utan medhavd litteratur eller som hemtentamina där studenterna ska skriva reflekterande texter som visar att de behärskar kursinnehållet.

Uppfyllandet av målen för studentens kunskap, förmåga och värderingar provas på många olika och varierade sätt, i uppsatser, seminarier och presentationer. Men ofta ligger det invävt i inlämningskraven till de gestaltande projekten. Kritikstillfällena (genomgångarna) är ett slags diskuterande seminarietillfälle där kritikerna genom frågor testar bl a studenternas förmåga att relatera sina gestaltade förslag till relevanta fenomen inom hela arkitekturens breda kunskapsfält. Ofta presenterar kursansvarig för studenterna vilka bedömningskriterier som gäller för kritikstillfället, men diskussionen kan och bör även öppna för frågeställningar utanför dessa.

Betyg

Arkitektskolan i Lund har valt att bara ha godkänt och icke godkänt, då graderade betyg påverkar förutsättningarna för samarbete negativt. Studenterna blir mindre benägna att vara generösa med idéer och att dela material med varandra. Vi prioriterar den pedagogiska vinsten med studenternas osjälviska delande av kunskaper och färdigheter och har därför valt att inte ha graderade betyg. Det betyder att vi kan lägga resurserna på undervisningen och i examinationen bevaka miniminivån istället för att lägga dem på arbetskrävande bedömning för rättvisa graderade betyg.

Matris - kurser/kunskapsmål för kandidatexamen

I figur 3 på följande sida ges en bild av hur grundblockets olika kurser stöder uppfyllelsen av de utvärderade målen för generell kandidatexamen i arkitektur.

Fig. 3 Kurser/kunskapsmål för generell kandidatexamen i arkitektur

Kurser/kunskapsmål för generell kandidatexamen i arkitektur			X = hög relevans o = viss relevans		
Mål 1	Kunskap och förståelse	Visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildningen, inbegripet kunskap om områdets vetenskapliga grund, kunskap om tillämpliga metoder inom området, fördjupning inom någon del av området samt orientering om aktuella forskningsfrågor			
1A	Kunskap om huvudområdets vetenskapliga grund				
1B	Kunskap om tillämpliga metoder		X	X	
1C	Fördjupad kunskap om någon del av huvudområdet				
1D	Orientering om aktuella forskningsfrågor				
Mål 2	Färdighet och förmåga	Visa förmåga att söka, samla, värdera och kritiskt tolka relevant information i en problembeskrivning samt att kritiskt diskutera företeelser, frågeställningar och situationer			
2A	Förmåga att söka, samla, värdera och kritiskt tolka relevant information i en problembeskrivning			X	X
2B	Förmåga att kritiskt diskutera företeelser, frågeställningar och situationer			O	O
Mål 3	Visa förmåga att självständigt identifiera, formulera och lösa problem samt att genomföra uppgifter inom givna tidsramar	Förmåga att genomföra uppgifter inom givna tidsramar			
3A	Förmåga att självständigt identifiera, formulera och lösa problem			O	O
3B	Förmåga att genomföra uppgifter inom givna tidsramar		X	X	X
Mål 6	Värderingsförmåga och förhållningssätt	Visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälls- och etiska aspekter			

DEL 1 - MÅLUPPFYLLELSE

Examensmål 1

För kandidatexamen ska studenten visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildningen, inbegripet kunskap om områdets vetenskapliga grund, kunskap om tillämpliga metoder inom området, fördjupning inom någon del av området samt orientering om aktuella forskningsfrågor

För att uppnå examensmål 1 uppnår studenterna följande delmål:

- Examensmål 1A: *kunskap om huvudområdets vetenskapliga grund*
- Examensmål 1B: *kunskap om tillämpliga metoder*
- Examensmål 1C: *fördjupad kunskap om någon del av huvudområdet*
- Examensmål 1D: *orientering om aktuella forskningsfrågor*

Examensmål 1A: kunskap om huvudområdets vetenskapliga grund

Arkitekturområdets vetenskapliga grund är mångsidig och komplex och har av tradition använt forskningstraditioner från olika fält, alltifrån de naturvetenskaplig-tekniska, samhällsvetenskapliga till de humanistiska, designvetenskapliga och konstnärliga områdena. Den vetenskapliga grunden läggs inom många kurser och förmedlas genom studier av olika arkitekturrelaterade teorier och genom kritisk reflexion i det gestaltande arbetet.

Under de tre första åren anläggs en bred grund med fördjupade kunskaper inom några områden. Dessa kunskaper ska användas som bas för att gå vidare på avancerad nivå inom arkitektutbildningens senare del (vid LTH eller på annat lärosäte) eller i vissa fall vara bas för annan studie- eller yrkesverksamhet. Där får studenterna fördjupa sig i ytterligare delar av arkitekturforskningens vetenskapliga områden för att tillägna sig en högre grad av förståelse av det egna gestaltande arbetet.

Kursmål, kursmoment och examinationsuppgifter:

Kunskap om huvudområdets vetenskapliga grund sker framför allt i kurserna (ATH) Arkitekturens teori och historia 1-6 (5x7 hp + 5 hp), ett kurspaket som införts läsåret 2012/2013 och som bygger på de tidigare kurserna i arkitekturhistoria och arkitekturteori med avsikt att ge högre grad av måluppfyllelse. Kursreformen har främst syftat till att modernisera undervisningen pedagogiskt och öka studenternas lärandeaktiviteter (från övervägande föreläsningar och litteraturstudier till mer övningar för applicering av kunskaper och seminarier för diskussion och reflektion). Kurspoängen är också något högre (40hp) än tidigare (32hp) vilket avspeglar programmets strävan att stärka de teoretiska inslagen i utbildningen. Se vidare i avsnittet Examensmål 6

Kunskaperna i kurspaketet Arkitekturens teori och historia 1-6 prövas genom olika examinationsformer som syftar till ett aktivt lärande t ex hemtentamina, skriftliga uppsatser, papers och poster (se avsnittet examinationsformer i inledningen) men även mindre övningar som sträcker sig över en till ett par dagar. På så sätt kan kunskaperna prövas på olika sätt, liksom att studenterna kan arbeta både individuellt och i grupp. De mindre dagsövningarna, som införts 2012, är upplagda så att studenterna inhämtar kunskaper genom föreläsningar, lästa texter (kurslitteratur och annan referenslitteratur) och egen informationsinhämtning varefter de får pröva att analysera byggnader eller städer i presenterade skriftliga och muntliga arbeten.

Litteratur, texter och föreläsningar förmedlar den vetenskapliga grunden, de egna arbetena visar att studenterna kan kritiskt reflektera över och analysera de givna uppgifterna. Det förekommer både endagsövningar och övningar som är lite längre. En del uppgifter görs i grupp, andra är individuella. Ett exempel är övningen i ATHF01 där studenterna ht 2012 gjorde en kortare övning i kulturhistorisk värdeanalys över Malmöhus slott. Efter besök på plats arbetar studenterna med kulturhistorisk värdering utifrån två olika matriser för kulturhistorisk värde-

ring. Detta ställs samman på planscher med text och bild och diskuteras i en utvärderande slutdiskussion vid övningens slut. Studentens förmåga att på ett relevant och kvalificerat sätt att delta i denna diskussion bedöms vid examinationen.

Som grund för examination av dessa uppgifter finns för varje övning en övningsmatris som innehåller huvudfrågor och kunskapsmål. Eftersom flera lärare är inblandade i genomgångarna fungerar dessa matriser som en hjälp att göra en likvärdig bedömning av de olika inlämnningarna. Vid genomgångar av grupparbeten ställer lärarna olika frågor till gruppmedlemmarna för att kontrollera att alla studenter har varit aktiva och lärt sig det som efterfrågas.

ASBF05 Stadsbyggandets grunder (9hp), är en kurs i termin 5 där studenten ska visa kunskap om stadsgestaltningens betydelse för attraktiva stadsmiljöer och om den fysiska miljöns betydelse för människors välbefinnande samt vara orienterad om aktuella och historiska stadsbyggnadsidéologier och strategier. Kunskaperna inhämtade vid föreläsningar av forskare från t ex Humanekologi, Miljöpsykologi och Landskapsarkitektur prövas i en skriven uppsats och genom aktiv närvaro vid seminarier och gruppgenomgångar.

Ytterligare två kurser med liknande upplägg ges termin 5 men behandlar hållbar teknik för byggd miljö samt hållbar arkitektonisk gestaltning. I dessa kurser ska studenterna visa insikt och kunna redogöra för vedertagen och vetenskaplig kunskap inom området. Kunskaperna prövas i en självstudie och förmågan att integrera kunskapen i ett ritat projekt. I *AAHF01 Arkitekturteknik 5: Hållbar teknik för byggd miljö* (3hp) deltar forskare från institutionen för att ge inblick i vad de arbetar med.

Den teknisk-vetenskapliga grunden ges inom kurserna i (*VBM*) *Arkitekturteknik 1-5* (å 3 hp) benämnda Arkitektur och bärverk, Byggnadsmaterial, Byggnadsteknik och byggnadsfysik samt Energi- och installationsteknik. Kunskapsprövningen sker här genom skriftliga tentamina men med reflekterande frågor.

Kunskapen om arkitekturens vetenskapliga grund byggs upp och testas under den serie av tillfällen som genomgångarna erbjuder under utbildningen och är ju i hög grad förknippad med mognadsutveckling och erfarenhetsbyggande. Målen prövas på många olika och varierade sätt, i uppsatser, seminarier och presentationer. Detta beskrivs vidare i avsnittet "Examinationsformer".

Examensmål 1B: kunskap om tillämpliga metoder

Centralt i de flesta arkitektutbildningar är metoden att genom skisser, modeller, text, bilder etc. komma fram till en lösning. För detta behöver olika metoder tränas, vilket sker kontinuerligt genom hela utbildningen. I gestaltandet är fokus både på gestaltungsprocessen och på resultatet. För att studenterna ska förstå och kritiskt värdera sina egna sätt att komma fram till förslag behövs också kunskap om olika metoder att arbeta med, förstå och värdera arkitektur. Tillämpliga metoder lärs ut både i teoretiska och gestaltungsinriktade kurser och centralt i detta är att studenterna ska skaffa sig medveten kunskap om hur man kan använda arkitektens verktyg.

Kursmål, kursmoment och examinationsuppgifter:

Grunden till studenternas skissmetod läggs i den första kursen, *AAHA60 Arkitektens redskap* där kunskap om skissmetoder lärs ut så väl i ritning som i modell. Lärarna visar olika sätt att arbeta med processen och hur man kommunicerar arkitektur med hjälp av redskapen. Detta förs vidare praktiskt i de fyra baskurserna i arkitektur (se vitmarkerade kurser i fig. 2) och kunskap om olika skissmetoder och analysredskap finns hela tiden med i kurserna. Kunskaperna prövas genom krav på t ex analys, diagram, kartor och text i presentationerna. Dessa kunskaper prövas genom fortlöpande individuella handledarsamtal där lärare och övningsassistenter stöder studenterna att arbeta med sina metoder att komma fram till lösningar. Sådana metoder kan vara mycket olika och mångfald i metoder uppmuntras.

I kurserna *Digitala verktyg 1-6 (AAD)*, (6 x 2 hp) lärs metoder för digitala arbetsmetoder ut. Kunskap om metoder prövas genom att studenterna får använda programvaran på en enklare uppgift som sedan diskuteras i genomgång. Detta är ett nytt utökat kurspaket för läsåret 2012/2013, där fokus flyttats något från projekteringsskedet mot den skissande/gestaltande fasen. Det betyder att studenterna i workshopform introduceras till ett större utbud av programvaror för att för kommande uppgifter kunna hitta det i varje skede bäst lämpade verktyget.

Mer ämnesspecifika metoder ingår i kurserna i *Arkitekturens teori och historia (ATH)* och *Stadsbyggandets grunder (ASBF05)*. I ATH 1 ska studenterna lära sig att beskriva några grundläggande metoder för undersökning, analys och beskrivning av arkitektur och platser samt att kunna förstå och beskriva relationen mellan mätning och en existerande byggnad/byggnadsdel. I ATH 2 och 4 ska behandlas några grundläggande metoder för undersökning, analys och beskrivning av bostadsarkitektur och vardagsbebyggelse respektive stadsmiljöer och platser. I ATH 3 och 5, som till en del behandlar bebyggelsevård ska studenterna lära sig metoder för uppmätning, analys och värdering av den historiska bebyggelsen.

För att synliggöra den metod som studenten lär sig att arbeta med, betonas i alla kurser vikten av att kommunicera arkitektur. I de traditionella kommunikationsformerna, ritning, bilder och modeller tränas studenterna så många gånger att det fungerar väl. Muntlig och skriftlig kommunikation behöver enligt programledningen ytterligare utvecklas. Ett första steg var förnyelsen av kunskapsredovisning inom kurserna i arkitekturens teori och historia. Ett andra steg är att från och med detta läsåret reservera 3 hp i det sista projektet i år 3 (18 hp) för en kurs i dokumentation och kommunikation för utökad kunskap om och träning i skriftligt förmedling av projektarbete i rapportform. Från läsåret 2013/2014 blir detta en egen kurs. Det finns också en valfri kurs i årskurs 3, AFO025 Presentationsteknik och portfölj, som tar upp grafisk framställning i samband med att studenterna sammanställer portfolios. Muntlig presentation tränas i samband med kritiktillfällen och seminarier men ytterligare moment kan behövas i framtiden. Inslag av undervisning i retorik är exempel som diskuteras i programledningen.

För att kontrollera att målet har uppfyllts brukar listor på bedömningskriterier delas ut inför genomgången/kritiktilfallet (se "Examinationsformer"). Ett exempel från ett projekt i baskursernas tema staden (baskurs C) där kunskap om metoder visas är kriterierna: *Rummens karaktär och kvaliteter genom rumsliga sekvensredovisningar, hantering av gränser och "golv" samt upplevelsemässiga värden som ljus/skugga, kontraster, siktlinjer/fondmotiv, möte mellan gammalt och nytt, materialhantering: mönster, materialitet, belysning, vegetation, kopplingarna mellan rum inom kvarteret och med staden i övrigt, projektets förmåga att kommunicera: tydlighet, karaktär, aspekter inklusive ritteknik, modellbygge och presentation.*

Examensmål 1C: fördjupad kunskap om någon del av huvudområdet

Fördjupningar inom olika delar av huvudområdet arkitektur anges i figur 3 med beteckningen G2 efter kursnamnen. Alla G2-kurser utgör och säkerställer fördjupning inom huvudområdet.

De tre första åren har en tematisk indelning av terminerna, se fig. 2. Under termin 5 med temat "stadsbyggande och hållbar utveckling" sker en fördjupning av kunskaperna. Under den sjätte terminen väljer studenterna mellan flera studior (18 hp) med olika inriktning gällande fokus och arbetsmetoder (de som vill kan inom studios ramar ansöka om att utföra sitt projekt som kandidatarbete). Även kurserna i Arkitekturens teori och historia kan sägas ge fördjupade kunskaper inom delar av huvudområdet genom studenternas val av uppsatsämnen.

Kursmål, kursmoment och examinationsuppgifter:

Inom kurserna i Arkitekturens teori och historia ska studenterna fördjupa sig i frågeställningar och litteratur och prövas i de uppsatser de skriver under vårterminens kurser. Störst fördjupning i grundblocket (år 1-3) sker dock i termin 6 där studenterna väljer att utföra grundblock-

ets avslutande projekt (efter ansökan kan det utföras som kandidatarbete) inom ramarna för en av de för närvarande fyra studiorna - *Arkitektur & landskap*, *Muterande arkitektur*, *Restaurering och ombyggnad* och *Stadsrum-husrum*. Ämnesfördjupningarna är ungefär som titlarna anger. *Arkitektur och landskap* behandlar byggnader i ett samspel mellan arkitektur och landskapsrum men är uttalat även en fördjupning i kunskap om arkitekturens och byggandets betydelse för en hållbar samhällsutveckling. *Muterande arkitektur* är en uttalat experimentell studio där studenten förstärker sin konstnärliga frigörelseprocess. Projektet innebär också ett fördjupat studium av förhållandet form – konstruktiva material – funktion, och hur detta förhållande kan utnyttjas inom arkitektonisk design. *Restaurering och ombyggnad* behandlar om-, till- och nybyggnad i existerande känslig bebyggelse och innebär en fördjupning i förhållande till det som tagits upp om restaurering och kulturhistorisk värdering inom kurserna i Arkitekturens teori och historia. En stor del innebär fördjupningar i metoder för restaurering. I studion *Stadsrum-husrum* fördjupar sig studenterna i relationen mellan byggnadens rum och det urbana sammanhanget. Projektet fördjupar kunskaper i stadens rumsliga uppbyggnad i del och helhet. Se vidare del 3.

Examensmål 1D: orientering om aktuella forskningsfrågor

I vår arkitekturutbildning läggs till området forskningsfrågor även experimentellt utvecklingsarbete. Både inom gestaltungsriktade och teoretiska kurser ges utblickar relaterade till det omgivande samhället. Det kan vara inslag i form av föreläsningar men också som workshopsuppgifter.

Kursmål, kursmoment och examinationsuppgifter:

Aktuella frågor inom forskning och experimentellt utvecklingsarbete (research by design) tas upp i teorikurser, projektkurser och gästföreläsningar. De sistnämnda ligger från höstterminen 2012 inom kurserna i (*ATH*) *Arkitekturens teori och historia*, (grönmarkerade kurser i fig. 2) men utgjorde tidigare självstående kurser. Som exempel kan nämnas det årliga arkitektursymposiet Lund Architecture Symposium (tidigare ASAE Annual Symposium for Architecture and Education) med internationella gästföreläsare och panelsamtal. Studenterna har obligatorisk närvaro på föreläsningarna. Mastersprogrammet SUDes (Sustainable Urban Design) ger årligen ett motsvarande symposium för aktuella stadsbyggnadsfrågor med hållbar utveckling som tema med gästföreläsare från hela världen. Detta symposium ingår i kursen *ASBF05 Stadsbyggandets grunder* i årskurs 3, men är också öppet för studenterna i årskurs 1-2.

Målet om orientering om aktuella forskningsfrågor provas inte direkt utan programledningen tror att genom ett varierat utbud av föreläsningar, både av Arkitektskolans egna forskare och inbjudna gästföreläsare, ska studenterna få den mångsidiga orientering som är önskvärd. Detta visas genom den prioritering av resurser som läggs på de symposier som hålls varje år.

Examensmål 2

För kandidatexamen ska studenten visa förmåga att söka, samla, värdera och kritiskt tolka relevant information i en problemställning samt att kritiskt diskutera företeelser, frågeställningar och situationer

För att uppnå examensmål 2 uppnår studenterna följande delmål:

- Examensmål 2A: *förmåga att söka, samla, värdera och kritiskt tolka relevant information i en problemställning*
- Examensmål 2B: *förmåga att kritiskt diskutera företeelser, frågeställningar och situationer*

Examensmål 2A: *förmåga att söka, samla, värdera och kritiskt tolka relevant information i en problemställning*

Detta mål är grundläggande för många kurser, såväl teoriinriktade som gestaltande. Kurserna i Arkitekturens teori och historia innehåller i kurs II och IV på våren en lite längre uppsats kring teman staden respektive bostaden där studenterna själva väljer ett uppsatsämne och huvudfrågor. Målet ingår också i utbildningens gestaltande projekt från baskurserna A-D i årskurs 1-2 (*AAH*), till *Stadsbyggandets grunder (ASB)*, *Hållbar arkitektonisk gestaltning (AAH)* och studiokurserna i årskurs 3. I de flesta inlämningar ingår en skriftlig del som visar hur studenterna värderat och kritiskt tolkat information.

De som ansöker att ta ut en kandidatexamen i termin 6 måste framställa en skriftlig rapport. Rapporten ses som en del i en helhet som innefattar muntlig redovisning, förklaring av projektet genom ritningar, modeller och skisser och aktivt deltagande i en utvärderande diskussion. Från läsåret 2012/13 reserveras 3 hp i det sista projektet i åk 3 (18 hp) för en kurs i dokumentation och kommunikation för utökad kunskap om och träning i skriftligt förmedling av projektarbete i rapportform.

Kursmål, kursmoment och examinationsuppgifter:

En typisk gestaltande projektkurs brukar inledas med att studenterna gör "research" och samlar underlag av olika slag, det kan vara kartor, litteratur om platsen, förebilder och annan för uppgiften relevant fakta. Samtidigt ges föreläsningar som hjälp att tolka uppgiften och de lärandemål som kursen behandlar. Det samlade underlaget utnyttjas för att göra olika analyser där olika kontexter kan värderas och tolkas för att användas i det ritade projektet utifrån de problemställningar som projektet fokuserar på. I regel finns krav vid inlämningen inför examination att analyserande bilder, kartor och texter finns med som underlag för den diskussion som avslutar kursen vid genomgången. Genom att denna process upprepas gång på gång genom utbildningen och genom att kritikföreläsningarna fokuserar på förhållningssätt inför uppgiften så skolas studenterna in i ett kreativt kritiskt arbetssätt.

Exempel från *AAHA10/15 Baskurs B*, årskurs 1 och 2 i övningsprojektet "Urban Compact Living": Projektet inleds med förövningen UCL Research där studenterna gruppvis samlar och sammanställer underlag för respektive övningstomt. Materialet organiseras på skolans server så att alla i kursen så lätt som möjligt kan använda materialet. I underlaget ska studenterna också göra analyser så att de lär sig att tolka och värdera den insamlade informationen. Genomgången görs som ett seminarium där lärare och studenter diskuterar vad de olika grupperna kommit fram till. Detta underlag används sedan i det individuellt examinerade projektet UCL.

Exempel från *ASBF05 Stadsbyggandets grunder* (åk3): Här ingår bl a moment med programskrivande för arkitekttävlingar. Olika analysmetoder presenteras i föreläsning, metoderna appliceras i övning och i den gestaltande uppgiften väljer studenterna själva den metod de menar är mest relevant för det egna arbetet.

Exempel från *AAHF10 Hållbar arkitektonisk gestaltning* (åk3): Projektet inleds med en förstudie av problemområdet hållbar arkitektur ur de tre aspekterna ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. Studenterna gör gruppvis en läsning av det kvarter de ska arbeta med för att senare i projektet tillföra nya funktioner som motverkar områdets monofunktionella innehåll. Studien grundar sig på inledande föreläsningar och litteratur och ska mynna ut i en presentation kring huvudfrågorna och rumsliga, analyserande och reflekterande studier, som diskuteras under ett seminarium. Eftersom begreppet hållbar arkitektonisk gestaltning kan omfatta många olika aspekter måste studenterna träna sig i att tolka förutsättningarna för den givna uppgiften i projektet.

Examensmål 2B: *förmåga att kritiskt diskutera företeelser, frågeställningar och situationer*
 Detta mål tränas i många olika sammanhang och är något som genomsyrar hela utbildningen. I de gestaltande projektkurserna sker detta i genomgångarna, som är ett slags seminarium där lärare och studenter diskuterar förslaget i förhållande till uppgiftens problemställningar. Genom att studenterna i många kurser ska förbereda muntliga eller skriftliga frågor till förslagsställaren, görs studenterna mer delaktiga och aktiva vid kritiktillfällena och tränar därmed sin förmåga att kritiskt diskutera företeelser, frågeställningar och situationer. I kortare dagskisser kan studenterna själva agera kritiker t ex utifrån en mall med relevanta frågeställningar. Seminarium är också en vanlig form där kritisk diskussion kan föras kring olika problemställningar. Sådana seminarier förekommer såväl i projektkurserna som i teorikurserna. I *Arkitekturens teori och historia (ATH)* finns flera seminarier där studenterna aktivt deltar som opponenter på uppsatser eller genom att förbereda diskussionen med frågor på förhand.

Kursmål, kursmoment och examinationsuppgifter:

Exempel: I övningsprojektet Urban Compact Living ska två studenter förbereda studentkritik på ett förslag. Att det är två beror på att det kan ge en bättre förberedd opposition. Studentkritiken lämnas skriftligt till förslagsställaren och opponenterna får inleda kritiken med ett urval av bedömningskriterierna. Detta ger lärarna en ingång till att få en mer studentaktiv bedömning. Lärarna föreslår bedömningskriterier som är: huvudgrepp och idé om helheten, idé om framtida kompakt stadsboende, redovisning av upplevelse av boendekvalitet, idéer om tomtens förutsättningar och omgivning, relationen mellan gemensamma och privata delar i projektet samt förslagets sätt att kommunicera idéerna.

I inlämningskraven för kandidatarbetet ingår att opponera på annan students kandidatarbete – man sätter sig in i projektet, deltar i presentationen och lämnar in en skriftlig reflektion av gjorda ställningstagande och det gestaltade resultatet och värderar förslaget i förhållande till relevanta samhälleliga, konstnärliga, etiska frågeställningar.

Examensmål 3

För kandidatexamen ska studenten visa förmåga att självständigt identifiera, formulera och lösa problem samt att genomföra uppgifter inom givna tidsramar

För att uppnå examensmål 3 uppnår studenterna följande delmål:

- Examensmål 3A: *förmåga att självständigt identifiera, formulera och lösa problem*
- Examensmål 3B: *förmåga att genomföra uppgifter inom givna tidsramar*

Examensmål 3A: *förmåga att självständigt identifiera, formulera och lösa problem*

Förmågan att självständigt identifiera, formulera och lösa problem är grundläggande i arkitektutbildningen och tränas framförallt i de gestaltande projektkurserna, men även inom uppsatser och andra skrivna arbeten t ex i kurserna *Arkitekturens teori och historia (ATE)* samt *Stadsbyggandets grunder (ASBF05)*. Projektundervisning, som är den vanligaste kursformen, är pedagogiskt att betrakta som problembaserat lärande, där studenten inom givna ramar och kunskapsmål ska identifiera olika alternativa lösningar. Detta formuleras genom skissande i ritningar, bilder, modeller etc. så att lösningarna hela tiden prövas. Studenten arbetar här självständigt men med handledning av lärare. Handledaren ska bejaka studentens idéer och hjälpa studenten att förtydliga, renodla och att göra idéerna starka och genomförbara. Ofta framgår denna process bara delvis av slutresultatet, det på väggen upphängda projektet eller i kandidatarbetets fall den sammanfattande rapporten. Men processen är mycket betydelsefull för lärandet och det är en pedagogiskt viktig uppgift för läraren att bibringa studenten dessa förmågor att självständigt lösa arkitektoniska problem, genom att t ex hitta oväntade eller speciella lösningar som kan relatera sig kreativt gentemot konventionerna. Genom att träna problemlösande gestaltning gång på gång genom utbildningen skaffar sig studenterna också mognad, erfarenhet och självförtroende att gå vidare med allt större komplexitet i uppgifterna som även kan variera från experimentella till mer realistiska frågeställningar.

Kursmål, kursmoment och examinationsuppgifter:

Innehållet i Baskurserna A-D är lika för årskurs 1 och 2 men skiljer sig i lärandemålen så att det ska gå att bedöma en progression i lärandet och en gradvis höjning av självständigheten. Till texten för färdighetsmål i *AAHA01 Baskurs A* årskurs 1: *Studenten ska kunna utföra en presentation som förmedlar den arkitektoniska idén och är tydlig, korrekt och ordnad* har för *AAHA05* årskurs 2 tillfogats och dessutom visa utvecklad noggrannhet och uttrycksfullhet samt vara grafiskt genomtänkt liksom i värderingsmålet att *med givna instruktioner självständigt söka kunskap och lösningar i designprocessen* där texten *visa ett aktivt, självständigt kunskapssökande* har lagts till. Detta för att visa hur den högre graden av självständighet och nivå för årskurs 2 ska bedömas.

För studiokurserna i årskurs 3 är färdighetsmålen formulerade för en högre grad av specialisering för respektive inriktning. (*ASBF15*) *Arkitektur och landskap* har till exempel färdighetsmål för förmågan att analysera och beskriva tektoniska och rumsliga egenskaper i byggnader och landskapsrum, att använda kunskaperna om grönskans och landskapets egenskaper och uttryck som grund för en arkitektonisk gestaltningsuppgift och att gestalta en byggnad som erbjuder ett arkitektoniskt avancerat samspel mellan interiöra och exteriöra rum. Inom (*AFOF05*) *Muterande arkitektur* handlar färdighetsmålet om att arbeta mer experimentellt genom formuleringen att kunna resonera kring och verbalisera platser studenten själv skapat med utgångspunkt i abstrakta metaforer. Inom (*ABVF01*) *Restaurering och ombyggnad* är frågorna knutna till hur man tar hand om kulturhistoriskt värdefull bebyggelse och därför ska studenten kunna utföra konsekvensanalys av ändringsförslag med utgångspunkt i kulturhistorisk, teknisk och funktionella värden och presentera visioner av ändrings- och förnyelseförslag med modern teknik. Inom (*AAKF05*) *Stadsrum-husrum* betonas förmågan att läsa och förhålla sig till en fysisk, social och samhällelig kontext. Genom att introducera ett fysiskt ingrepp i en given kontext och dra slutsatser av det sammanhang som därmed uppstår kan studenten identifiera nya problem/frågeställningar. Dessa löses med en då förvärvad fördjupad kunskap om kontexten. Genom att denna procedur upprepas i många cykler, uppnår studenterna stor färdighet i att identifiera, formulera och lösa problem och frilägga frågeställningar.

Inom ovan beskrivna fyra olika ramar utförs även kandidatarbetena. De har dessutom över sig ett gemensamt paraply i form av en kursplan för examensarbete för kandidatexamen i arkitektur. Se vidare i del 3 eller http://www.student.lth.se/arkitekt/exjobb_a/kandidatarbete/.

Reflektion: Programledningen menar att kursplanernas lärandemål väl stärker målet om förmågan att självständigt formulera och lösa problem. Problemlösande är något som arkitektstudenter arbetar med under hela sin utbildning, men det finns skäl att i kursplanerna formulera olika sätt att göra detta på. Genom projektuppgifter med öppet formulerade frågeställningar inom givna ramar krävs av studenterna att de själva tar ställning och formulerar sina utgångspunkter. Balans mellan att definiera kunskapsmål och färdighetsmål *att självständigt lösa problem* och *att kunna frigöra sig från konventioner* är svårt och kräver ett långsiktigt utvecklingsarbete. Programledningen vill att kursuppläggen håller på längre sikt men att kursplanerna samtidigt går igenom varje år och utvecklas i förhållande till målen. Denna process följs upp av programledningen i ett arbete som LTH kallar ”programvård”, dvs en kontinuerlig uppföljning och utvärdering. Här är de återkommande kursutvärderingssamtalen en stor hjälp.

Examensmål 3B: *förmåga att genomföra uppgifter inom givna tidsramar*

Alla kurser har formulerade mål för hur studenterna ska genomföra sina uppgifter och när de ska lämna in sina arbeten för examination. Eftersom alla arbeten ska bedömas vid ett fastlagt tillfälle (och betygsättas - godkänd eller underkänd) så finns det en given tidsram. Studenterna får övningar med varierande tidsramar - korta intensiva dagskisser, flerdagars workshops och flerveckors projektmoment varvas. Kurserna läggs upp så att kursmålen uppnås inom den givna tidsramen och programledningen lägger ner möda på att göra ett terminsschema där

kurserna får schemautrymme i förhållande till kursens poäng och angivna timmar i läro- och timplanen. Vid en genomgång ska studenterna ha hängt upp eller förberett sin presentation tills en viss bestämd tidpunkt, vilket följs av de flesta. På så vis existerar de givna tidsramarna. Om en student inte levererar i tid erbjuds ett förnyat schemalagt examinationstillfälle. En student kan vid examinationen även få krav på att lämna in kompletteringar för att målet för kursen ska uppnås.

Det finns på alla arkitekturskolor (både hos studenter och lärare) ett svårhanterat förhållande mellan att hålla strikta tidsramar och att uppnå maximal gestaltningskvalitet. Studenterna utökar ofta själva problematiken/pressar kvalitén över det förväntade på bekostnad av hållandet av deadlines. Vid graderade betyg förefaller det mer tvingande att låta hållandet av tidsramar spela avgörande roll men mindre viktigt vid skalan U/G.

Kursmål, kursmoment och examinationsuppgifter:

Förmågan att genomföra uppgifter inom givna tidsramar är en tränings sak. Olika studenter är varierande fokuserade eller har olika lätt att fatta egna beslut i lärandeprocessen. I många kurser förekommer det att studenterna får en "normaltidplan" att förhålla sig till eller att man har delinlämningar, formulerade etappmål eller mellangenomgångar för att hjälpa studenterna att genomföra uppgiften inom givna tidsramar. Läraren har här också en viktig roll att hjälpa studenterna med råd hur tidsplanen följs. Förmågan att genomföra uppgifter inom givna tidsramar är något studenterna lär sig genom erfarenhet och genom växande insikt i vikten av att fatta beslut och att arbeta någorlunda strukturerat. I CEQ-samtalen framkommer dock problem med alltför stor arbetsbelastning i kurserna, något som programledningen tillsammans med institutionerna på olika sätt hanterar med schemajusteringar och lärarsamtal.

Examensmål 6

För kandidatexamen ska studenten visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter

Arkitektstudenten vid LTH ska lära sig att utveckla arkitekturkunskaperna, att arbeta med begrepp, teorier och metoder att gestalta byggnader och städer och för relationen människa-samhälle-byggd miljö. Arkitektur är ett kulturellt fenomen och arkitekter ska kunna relatera det gestaltade till något som ligger både innanför och utanför ramarna för uppgiften. Förståelse för detta ligger bakom att studenterna inom utbildningen ska skaffa sig ett förhållningssätt omfattande t ex förhållande till designteorier, till olika grupper i samhället, till hållbar utveckling eller till historiens och samtidens huvudfrågor. Förmågan att göra bedömningar utifrån vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter provas på olika sätt, se del 1, Examinationsformer.

Examensmål 6 är omfattande och beskriver många förmågor för en arkitekt i samhället. I arkitektutbildningen tränar studenten gång på gång förmågan att se helheten i förhållande till delen, väga in olika relevanta aspekter liksom att välja bort andra, bedöma, avväga och fatta beslut i en framtågande process för samhällets och människornas bästa.

Examensmål 6 säkerställs genom ett kontinuerligt utvecklande och uppföljning av kursplanerna. Målet är brett och lärarens kompetens att följa upp målet blir avgörande. För arkitektutbildningens tillämpade kurser är de vetenskapliga aspekterna inte i fokus, där betonas istället samhälleliga och etiska aspekter. Projektuppgifter är ofta formulerade så att gestaltningsarbetet berör något samhälleligt problem. Studenten tränas i att "rita för andra". Men även det konstnärliga utvecklingsarbetet är viktigt och därför finns experimenterande och undersökande projektuppgifter och där kommer de samhälleliga och etiska aspekterna i bakgrunden. Sammantaget anser vi dock att examensmål 6 väl uppfylls inom nuvarande kursupplägg.

Kursmål, kursmoment och examinationsuppgifter:

Under utbildningens tredje år förväntas studenterna uppnått sådan grad av insikt och mognad att förmågan att bedöma komplexa frågeställningar kan prövas. I *ASBF05 Stadsbyggandets grunder* ingår föreläsningar, seminarier, litteraturstudier och två övningar. Den ena är en skriftlig uppgift där studenterna i grupper om fyra ska undersöka, reflektera omkring och diskutera någon aspekt av hållbart stadsbyggande som de finner vara intressant och vill fördjupa sig i. Uppsatsen examineras i ett seminarium där studenterna gruppvis förbereder en opposition innehållande referat av frågeställning, argumentation och slutsatser, samt en diskussion om förslagsställarnas sakfrågor och argument. Studenterna förbereder sig inom sina grupper för att alla ska kunna ”föra gruppens talan” eftersom uppgiften examineras gruppvis.

Nästa steg är en gestaltungsuppgift där studenterna (återigen i grupper om fyra) ska visa förmåga till kreativ utformning av stadsrum. Studenterna ska även bedöma och reflektera över planeringsprocessens roller, problemställningar och metoder. Detta sker genom möten med människor som arbetar med staden ur olika utgångspunkter: arkitekter som gestaltar stadsområden, arkitekter och planerare som arbetar med långsiktiga och övergripande strategier för stadsutveckling samt forskare och doktorander med staden som forskningsfält. I övningen simuleras en i samhället förekommande process som inleds med att ett program tas fram för förändring av ett stadsområde och därefter ges arkitekter uppdrag att skapa god gestaltning från programmets förutsättningar. Varje studentgrupp utarbetar ett program som sedan är utgångspunkt för en annan grupps gestaltning. Projektet examineras av en grupp lärare i diskussion med förslagsställarna utifrån de kriterier som beskrivits i kursprogrammet.

I kurserna *AAHF10 Hållbar arkitektonisk gestaltning* och *AAHF01 Arkitekturteknik 5 – hållbar teknik för byggd miljö* som delvis är integrerade med varandra behandlas hållbarhet utifrån Brundtlandrapportens definition om hållbart byggande utifrån delaspekterna ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. I *AAHF01* examineras studenterna genom individuellt utförda, skriftliga, reflekterande referat av föreläsningarna samt genom inlämningskrav och förberedda inlägg i ett diskuterande seminarium där de i trepersonersgrupper presenterar, förklarar och reflekterar över en vald byggnad och dess hållbarhetsaspekter. Gruppens ringa storlek gör att examinator kan bedöma om alla i gruppen varit lika delaktiga i framställningen av presentationen.

Den huvudsakligen gestaltande kursen *AAHF10 Hållbar arkitektonisk gestaltning* utgår från ett arbete med kvarteret Paradis, en central del av Lunds universitet som har stora rumsliga och arkitektoniska kvaliteter men som samtidigt är ensidigt utnyttjat av undervisningslokaler och har några dåligt utnyttjade ytor som idag används som parkering. Dessa ytor ska studenterna studera och visa på möjligheter att lägga till nya byggnader som svarar på önskemål om hållbart byggande. I kursprogrammet är värderingsmålet uttalat om att analysera, värdera och strategiskt bearbeta adekvata ingångsvärden som gäller hållbarhet ur sociala, tekniska och ekonomiska aspekter i samverkan med arkitektonisk gestaltning. Studenterna ska också visa hur de under designprocessen kritiskt värderat arbetet med målet att uppnå högre arkitektonisk kvalitet.

Arbetet kan göras individuellt men studenterna uppmuntras att arbeta i par eftersom de kan driva både hållbarhetsfrågorna och det gestaltade längre när de har en kollega att diskutera med. Det som examineras är dels en kortare skriftlig rapport som redogör för hur de bedömt de olika hållbarhetsaspekterna i byggnaden och dess rumsliga sammanhang, dels ett ritat projekt som presenteras vid en genomgång i ritningar, modell, bilder, och förklarande analysbilder och texter. Vid genomgången, ett diskuterande kritiktilfälle, kontrollerar examinator med hjälp av andra deltagande lärare att inlämningskraven är uppfyllda och att studenternas arbeten uppfyller lärandemålen. Genom att frågor ställs till varje gruppmedlem säkras examinationen på individnivå.

I grundblockets avslutning tränas och provas förmågan att göra bedömningar med hänsyn till de mest relevanta aspekterna på olika vis i de fyra studiokurserna (alt. kandidatarbetet) och målen finns formulerade i kursplanerna (AAKF05; ABVF01; AFOF15; ASBF15). Utöver dessa finns ytterligare mål i det gemensamma paraplyet *Kursplan för examensarbete för kandidatexamen i arkitektur*. I kandidatarbetet ska studenten visa sin förmåga att göra *bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter* i sin rapport, som enligt instruktionerna för examinatorns godkännande ska innehålla:

En kort beskrivning av de givna förutsättningarna (studions gemensamma) och studentens eget ställningstagande i förhållande till dessa och övriga relevanta samhälleliga och konstnärliga frågeställningar. Sedan beskrivs det egna projektet (process och resultat).

DEL 2: UTBILDNINGENS FÖRUTSÄTTNINGAR

Analys av lärarkompetens för programmets kurser

Enligt gällande anställningsordning vid Lunds universitet ska tillsvidareanställda professorer, universitetslektorer och universitetsadjunkter vid Lunds universitet, för anställning, ha genomgått högskolepedagogisk utbildning om minst fem veckor eller på annat sätt inhämtat motsvarande kunskaper. Enligt *Plan för kompetensförsörjning vid Lunds universitet* finns som övergripande mål för kompetensutveckling att alla lärare ska ha genomgått högskolepedagogisk utbildning om tio veckor till 2015.

Alla doktorander skall erbjudas högskolepedagogisk utbildning omfattande minst två veckor. Doktorander som undervisar inom utbildningen på grundnivå eller avancerad nivå ska ha genomgått inledande högskolepedagogisk utbildning eller på annat sätt förvärvat motsvarande kunskaper. LTH:s egna högskolepedagogiska kurser ges av Genombrottet.

Se <http://www.lth.se/genombrottet>.

LTH:s lärare (ej doktorander) kan ansöka om att få sina pedagogiska meriter bedömda och bli antagna till LTH:s Pedagogiska Akademi varvid man erhåller den pedagogiska kompetensgraden Excellent Teaching Practitioner (ETP). Den sökande läraren skall i sin ansökan redovisa hur han eller hon över tid, medvetet och systematiskt, strävat efter att utveckla studenternas lärande i det egna ämnet samt hur han eller hon verkat för att göra de egna erfarenheterna av detta pedagogiska arbete tillgängliga för andra.

De kursansvariga lärarna kompetens vid arkitektprogrammet anges i den bilagda lärartabellen. Tabellen anger även antalet forskarutbildade lärare som undervisar i åk 1-3. Forskarutbildning (eller motsvarande kompetens) är ett krav för att få examinera examensarbeten.

I undervisningen på Arkitektskolan finns ett brett spektrum av lärare, alltifrån heltidsanställda, deltidsanställda till timarvoderade lärare. Av de anställda lärarna ägnar sig många huvudsakligen åt undervisning, andra har forskning som främsta sysselsättning medan ytterligare andra kombinerar sin tjänst med yrkespraktik. Blandningen av olika kompetenser och inriktningar är eftersträfvansvärd, eftersom arkitektyrket kräver både generalister och specialister. Därför finns sedan länge både lärare med främst akademiska meriter och/eller lärare med yrkesmässiga meriter bland de anställda. Inom arkitektutbildningen finns även några lärare som inte har arkitektbakgrund t ex civilingenjörer, psykologer, konstvetare och konstnärer.

Lärartabellen i bilagan visar kompetenser för de lärare som är kursansvariga/examinatorer, kurslärare (med huvudansvar för undervisningen) samt medverkande lärare. Denna uppdelning görs eftersom många kurser genomförs av andra lärare än den som har det formella kursansvaret. Av utrymmesskal visar tabellen inte de timarvoderade, yrkesverksamma arkitekter, konstruktörer, konstnärer etc, som också är viktiga i utbildningen och är länkar till yrkeslivet för studenterna. Tabellen visar heller inte inslag av gästföreläsare eller gästkritiker vid genomgångar.

Karriärvägarna till att bli arkitektlärare varierar. Några lärare har börjat som doktorand, disputerat och efter en tid fått en tjänst som universitetslektor. Andra har börjat som övningsassistent, börjat göra självständiga undervisningsinsatser och så småningom fått en lärartjänst som adjunkt eller gästlärare. Ytterligare andra har rekryterats externt.

Längre bak i tiden var undervisningen mer knuten till olika ämnen. I regel fanns en eller två professurer knutna till varje avdelning och därtill lektorer, assistenter och doktorander. Idag är denna tjänstestruktur borta och lärare får sin tjänstetitel efter akademisk kompetens. Lärarna kan söka om befordran i hierarkin, men alla måste oavsett akademisk grad samverka för att utveckla kurser och bedriva undervisning så bra som möjligt.

Högst i hierarkin är professor en tjänstetitel som främst kan erhållas genom att vara aktiv forskare och handleda/examinera doktorander till doktorsexamen. Man kan även bli professor på konstnärlig grund, vilket i arkitektutbildningen uttyds som betydande och självständig yrkeskarriär som arkitekt. Christer Malmström fick 2009 en sådan konstnärlig professur. Dessutom har ett antal gästprofessorer/adjungerade professorer på tidsbegränsade förordnanden funnits de senaste åren, tidigare Peter Cook och Gert Wingårdh och nu Dorte Mandrup och Håkon Vigsnes. Huvuddelen av undervisningen sköts däremot av universitetslektorer och adjunkter/gästlärare som ägnar huvuddelen av sin tid åt att sköta kurser.

Analys av lärarkompetens för examensarbeten inom programmet

Eftersom examensarbetet för kandidatexamen genomförs inom ramarna för en av fyra studiokurser i tredje årets sista termin är examinatorena för examensarbetena de samma som de kursansvariga för studiokurserna.Handledning ges av de lärare som arbetar inom kurserna, antingen som kursansvarig, kurslärare, medverkande lärare eller övningsassistent. För läsåret 2012/2013 ser denna lärarbesättning (undantaget övningsassistenter) preliminärt ut enligt följande tabell:

Lärare i kurser årskurs 3, läsåret 2012/2013 (ej övningsassistenter)					prel. för vt 2013		KA, KL, m*		disputerad	ETP	ped. utb.	% tjänst	tjänstetitel
kurskod	namn	total stud.	nivå	hp	lärare	kompetens	KA	KL	m*				
ASBF15	Studio: arkitektur & landskap	ca 15-20	G2	18	Per Björkeroth	univ.lektor, ark.	KA					80	universitetslektor
ASBL05					Maria Rasmussen	doktorand, ark.	KL				X	80	univ.adjunkt, doktorant
					Ulrika Bjartmar Hylta	arkitekt	ml						timlärare
AFOF15	Studio: Muterande arkitektur	ca 15-20	G2	18	Christer Malmström	professor, ark.	KA					50	professor
AFOL05					Tina-Henriette Kristensen	arkitekt	KA				X	100	gästlärare
					Ida Lindberg Rasmussen	arkitekt	ml					timmar	timlärare
					Thomas Chevalier Bøjström	arkitekt	ml					timmar	timlärare
ABVF01	Studio: Restaurering och ombyggnad	ca 10-15	G2	18	Mats Edström	professor, ark.	KA		X			100	professor
ABVL05					Ingela P Skarin	arkitekt, tekn.dr	KL		X		X	60	universitetsadjunkt
					Dorthe Mandrup Poulsen	arkitekt	ml					20	adj. Professor
					Håkon Vigsnes	arkitekt	ml					20	adj. Professor
AAKF05	Studio: Stadsrum - husrum	ca 15-20	G2	18	Bernt Nilsson	univ.lektor, ark.	KA					100	universitetslektor
AAKL05					James Svärd	arkitektstud.	ml					timmar	timlärare

Antal helårsstudenter

Studenter Arkitektutbildningen

källa: Ladok m m	vt 2009	ht 2009	vt 2010	ht 2010	vt 2011	ht 2011	vt 2012	ht 2012
terminsregistrerade	273	292	279	301	290	311	290	348
antagna i årskurs 1	0	77	0	81	0	79	0	73
antagna i högre årskurs	0	2	3	6	1	10	3	13
godkända kandidatarbeten	40	0	47	0	57	6	59	4*
uttagna kandidatexamina	2	6	17	14	18	12	25	13*

* 120903-121210

Studenternas förutsättningar

Arkitektutbildningen vid LTH har ett högt söktryck. Det går ca 7 sökande per utbildningsplats och de som kommer in på betyg har högsta betyg från gymnasiet i de flesta ämnen. Man kan också antas genom toppresultat på högskoleprovet (ca en tredjedel av antalet antagna) eller söka genom antagningsprov, det så kallade Arkitektprovet. Detta genomförs tillsammans med de övriga tre arkitektskolorna i landet. Genom detta är antagningsgruppen bred vad gäller studenternas förkunskaper, ambition, begåvning, könsfördelning och ålder vilket vi menar är en stor pedagogisk fördel. Studenterna som kommer från betygs- och högskoleprovskvoten i regel ovana vid att arbeta med konstnärliga metoder, något som tar mycket tid och kraft att kompensera under utbildningens första del. Den vaga föreställningen om vad utbildningen innebär hos många nya studenter leder dessvärre till avhopp i storleksordningen 10-15 de två första åren, något som möjligtvis kunde förbättras genom andra förkunskapskrav eller förbe-

redande utbildningar. Gruppen som antas genom arkitektprovet har betydligt lägre andel avhopp och klarar sig bättre, genom att deras begåvning har prövats i antagningsprovet, men i slutet av utbildningen har skillnaderna mellan grupperna suddats ut.

Arkitektstudenterna vid LTH är för det mesta mycket ambitiösa och vetgiriga och har höga krav både på sig själva och på utbildningen. Lärarna har i regel lätt att motivera studenterna till att arbeta kreativt och produktivt, men måste också möta de mycket aktiva studenternas krav på hög kvalitet. Detta är positivt för utbildningen, men att arbeta med kvalitetsarbete och att hantera olika individers behov kräver stora resurser.

Arkitektutbildningen har ett mycket stort antal individärenden att behandla. Det kan gälla ansökningar om specialkurser, utbytesstudier, ansökan till senare del av programmet, tillgodoräknande av tidigare studier och andra önskemål att skaffa sig den allra bästa utbildningen för individen. Den höga ambitionsnivån hos studenterna gör också att de engagerar sig livligt i diskussionen om utbildningens innehåll och kvalitet. Utvärderingssamtal kan bli livliga och har alltid varit mycket fruktbara för arkitektutbildningens utveckling. Härefter kan man också se en förklaring till den relativt sett snabba förändringsprocess som utbildningen gått igenom. En annan förklaring är brist på konsensus i synen på arkitektutbildningens inriktning mellan praktisk empiri, teori, empati och experiment. Detta präglar troligen de flesta utbildningar med starkt uttalad konstnärlig ambition, i vårt fall ytterligare tillspetsat genom den starka kopplingen till ett pragmatiskt yrkesliv.

Könsfördelningen mellan kvinnliga och manliga studenter är ganska jämn, med en svag övervikt för kvinnor. Könsfördelningen bland lärarna inte är lika jämn, vilket institutionerna uppmärksammat att på sikt åtgärda.

Snittåldern för nyantagna studenter låg under många år kring 23 år, dvs de flesta hade skaffat sig andra erfarenheter sedan gymnasiet, något som upplevts som positivt även bland lärarna. Sedan betygssystemet lades om med införandet av tilläggsmeriter har medelåldern sjunkit med något år. Lägre mognadsgrad och självständighet bland studenterna påverkar naturligtvis undervisningssituationen.

En stor del av studenterna kommer från Södra Sverige men i jämförelse med övriga LTH är den geografiska spridningen mycket större på arkitektutbildningen. Vi har förstått att detta kan bero på en mindre skillnad i betygsnivåerna men enligt studieenkäten EWS beror det också på att studenterna försöker hitta speciella profiler hos de olika svenska arkitektskolorna.

DEL 3: ANDRA FÖRUTSÄTTNINGAR

Examensarbetenas mål, ingående moment och förläggning

Redan 2007, när beslutet att ge studenterna vid LTH möjlighet att ta ut en Kandidatexamen (Bologna-processens genomförande), hade A-programmet (sedan 2001) ett programupplägg som tillät ett omedelbart genomförande. Under termin 6 utfördes ett större syntetiserande projektarbete (först på 21 hp, sedan vt 2009 på 18 hp) inom tre (sedan 2010 fyra) valbara studior. Inom ramarna för dessa olika inriktningar har man kunnat ansöka om att få utföra sitt kandidatarbete. Profilerna för dessa kurser/ramar, som sattes innan kandidatexamens införande, har nu inför läsåret 2013/14 uppdaterats och omformulerats. De tre nya kurserna (15 hp) har fokusområdena, kort uttryckt, samtids- och framtids relaterade frågor, kontextuella sammanhang resp. kulturhistoriska värderingar. En särskild kurs (3 hp) som explicit behandlar dokumentation och kommunikation har skapats för att höja nivån på rapporteringen av kandidatarbetena. Innan ansökan om att få utföra kandidatarbete beviljas görs en ingående granskning av förkunskaperna.

Gällande kursplan för examensarbete för kandidatexamen i arkitektur, LTH se

http://www.student.lth.se/fileadmin/lth/student/Arkitekt/filer/ex_jobb/Ark_Kand_examen_kursplan.pdf

Ur *Anvisningarna* till studenterna:

Kandidatexamensarbetet fullgörs inom ramen för den alternativobligatoriska studio, som erbjuds på våren i åk 3, som studenten har anmält sig till.

Anmälan

Anmälan om examensarbete för kandidatexamen i arkitektur görs på den särskilda blankett som finns på http://www.student.lth.se/arkitekt/exjobb_a/kandidatexamen/. Studenten kan själv på sitt Ladok-utdrag kontrollera att förkunskapskraven enligt kursplanen är uppfyllda d.v.s. minst 140 hp (av 150 möjliga från termin 1-5), som får ingå i kandidatexamen om 180 högskolepoäng. I åk 3 ska höstens kurser i arkitektur, stadsbyggnad och teknik vara godkända. Dispens härifrån kan endast lämnas av utbildningsnämnden och endast om det finns synnerliga skäl.

Anmälningsblanketten lämnas till Institutionen för arkitektur och byggd miljö, och behörigheten kontrolleras. I de fall förkunskapskraven är uppfyllda kommer studieportfölj för termin 1 – 5 att begäras in. Denna granskas av en av programledningen utsedd grupp/portföljnämnd, som kan ge råd om vad studenten särskilt ska träna inom studion för att uppnå kursmålen för examensarbete för kandidatexamen.

Innehåll

Examensarbetet för kandidatexamen i arkitektur ska visa att studenten självständigt kan tillämpa de inom utbildningen förvärvade kunskaperna i ett projektarbete. Detta individuella arbete ska ske inom givna ramar (den valda studios), i någon omfattning beröra alla skalnivåer (från samhällsnivå till byggnadsdetalj), beskriva idé/koncept och konkret funktion.

Dokumentation

Examensarbetet ska dokumenteras i en portfölj, d.v.s. en sammanställning av projektet i ritningar, bilder, text och modellfoton och även digitalt på en CD.

Rapporten inleds med en kort beskrivning av de givna förutsättningarna (studions gemensamma) och studentens eget ställningstagande i förhållande till dessa och övriga relevanta samhälleliga och konstnärliga frågeställningar. Sedan beskrivs det egna projektet (process och resultat).

Presentation

Examensarbeten för kandidatexamen ska presenteras vid ett offentligt examinationstillfälle som fastläggs av programledningen.

Opposition

Varje student ska delta vid en annan students presentation av sitt examensarbete, vara väl insatt och skriftligt kommentera/värdera examensarbetet. Den skrivna texten (med namn både på den kritiserande och den kritiserade studenten) inlämnas tillsammans med rapporten.

Examination

Examinatorn för vald studio fattar beslut om godkännande/underkännande. Examensarbetskursen godkänns först efter att alla moment (presentation, opposition och rapport) har godkänts. Vid betyget underkänd har studenten rätt till förnyad examination efter komplettering. Examinator meddelar studenten vad som krävs för att uppnå betyget godkänd.

Genom att granska det utställda materialet och rapporterna följer programledningen upp att kvalitetsnivå och bedömning i de olika studiorna är likvärdig. Varje vårtermin avslutas med en stor utställning, där alla årskurser (1 -5) ställer ut något av terminens produktion - alla kandidatarbeten ställs ut. Programledningen gör sin kvalitetsuppföljning av kandidatarbetena på det på vårutställningen presenterade materialet och på rapporterna.

Gemensamt för alla studior (alla kursansvariga och studenter) arrangeras ett tillfälle för presentation och samtal om de olika inriktningarna - likheter och skillnader. Varje Studio får ca 40 min var för presentation av kursens arkitekturinhåll, ambitioner och pedagogisk idé (kursansvarig) illustrerat med ett urval av ur olika aspekter intressanta kandidatarbeten (studenterna). Detta avslutas med diskussion, reflektion och sammanfattning.

Inför läsåret 2013/14 har profilerna för studiorna/kandidatarbetena (termin 6) uppdaterats och omformulerats. Tre nya kurser på 15 hp har inrättats med fokusområdena, samtids- och framtidsrelaterade frågor, kontextuella sammanhang resp. kulturhistoriska värderingar.

Det övergripande målet för utbildningen - anställningsbarhet

Bakom (den generella) kandidatexamen i arkitektur vid LTH finns inget eget program med särskilda mål, utan den kan tas ut efter avslutat grundblock i det femåriga yrkesprogrammet, se fig. 2. Detta program har ett upplägg som innebär att man efter tre års studier har fått en bred orientering i ämnet arkitektur (akademisk grund) och en grundläggande färdighetsträning mot yrket. Under de två åren på mastersnivå fördjupas dessa kunskaper och färdigheter. Avsikten är inte att man med kandidatexamen i arkitektur vid LTH ska vara anställningsbar som arkitekt (självständig yrkesutövare), utan ha en gedigen grund för vidare studier mot yrkesexamen, vid Arkitektskolan i Lund eller vid andra lärosäten.

Bilaga: Lärarkompetens och lärarkapacitet

Lärare i kurser årskurs 1, läsåret 2012/2013 (ej övningsassistenter)						prel. för vt 2013						
KA=kursansvarig KL=kurslärare mI=medverkande lärare												
kurskod	namn	total stud.	nivå	hp	lärare	kompetens	KA, KL, mI*	dispu-terad	ETP	ped. utb.	% tjänst	tjänstetitel
AAHA60	Arkitektens redskap	ca 72	G1	9	Mats Hultman	univ.lektor, ark.	KA	X			100	universitetslektor
AAHA20	Arkitektur, baskurs C (åk 1)	68-72/	G1	9	Tomas Tägil	docent, ark.	KA	X	X	X	100	universitetslektor
AAHA30	Arkitektur, baskurs D (åk 1)	68-72/	G1	18	Nina Aronsen	arkitekt	KA			X	100	gästlärare
					Tina-Henriette Kristensen	arkitekt	KA			X	100	gästlärare
					Jesús Mateo	arkitekt	KL			X	50	gästlärare
					Monica Jonson	arkitekt	KL			50	gästlärare	
					Mats Håkansson	arkitekt	mI			timmar	timlärare	
					Ida Lindberg Rasmussen	arkitekt	mI			timmar	timlärare	
VBMA01	Ark.teknik 1: Arkitektur och bärverk	ca 72	G1	3	Eva Frühwald	univ.lektor, CI	KA	X		X	100	universitetslektor
VBMA05	Arkitekturteknik 2: Byggnadsmaterial	ca 68	G1	3	Katja Fridh	univ.lektor, CI	KA	X		X	100	universitetslektor
ATHA01	Arkitekturens teori och historia I	ca 72	G1	7	Mats Hultman	univ.lektor, ark.	KA	X	X	X	100	universitetslektor
ATHA05	Arkitekturens teori och historia II	ca 135	G1	7	Mats Edström	professor, ark.	KL	X			100	professor
					Ingela P Skarin	tekn.dr., ark.	KL	X		X	60	universitetsadjunkt
					Tomas Tägil	docent, ark.	KL	X	X	X	100	universitetslektor
AADA01	Digitala verktyg 1	ca 72	G1	2	Mats Hultman	univ.lektor, ark.	KA	X		X	100	universitetslektor
AADA05	Digitala verktyg 2	ca 68	G1	2	Fredrik Skåtar	doktorand, ark.	KL				100	doktorandtjänst
					John Ross	arkitekt	KL			X	80	gästlärare
Lärare i kurser årskurs 2, läsåret 2012/2013 (ej övningsassistenter)						prel. för vt 2013						
KA=kursansvarig KL=kurslärare mI=medverkande lärare												
						kompetens						
AAHA55	Gestalttningsprocess och prototyp	ca 65	G1	9	Lars-Henrik Ståhl	professor	KA	X		X	100	professor
					John Cramer	BArch	KL				80	BA
AAHA25	Arkitektur, baskurs C (åk 2)	ca 72	G1	9	Mats Hultman	univ.lektor, ark.	KA	X		X	100	universitetslektor
AAHF05	Arkitektur, baskurs D (åk 2)	62-65/	G1	9	Tomas Tägil	docent, ark.	KA	X	X	X	100	universitetslektor
					Nina Aronsen	arkitekt	KA			X	100	gästlärare
					Tina-Henriette Kristensen	arkitekt	KA			X	100	gästlärare
					Jesús Mateo	arkitekt	KL			X	50	gästlärare
					Monica Jonson	arkitekt	KL			50	gästlärare	
					Mats Håkansson	arkitekt	mI			timmar	timlärare	
					Ida Lindberg Rasmussen	arkitekt	mI			timmar	timlärare	
VBMA10	Ark.teknik 3: Byggn.teknik och byggn.fysik	ca 65	G1	3	Hans Bagge	tekn.dr., CI	KA	X		X	100	postdoktor
VBMA20	Ark.teknik 4: Energi och install.tekn.	ca 62	G1	3	Birgitta Nordquist	univ.lektor, CI	KA	X		X	100	universitetslektor
ATHA15	Arkitekturens teori och historia III	ca 65	G1	7	Mats Hultman	univ.lektor, ark.	KA	X		X	100	universitetslektor
ATHA10	Arkitekturens teori och historia IV	ca 135	G2	7	Mats Edström	professor, ark.	KL	X			100	professor
					Ingela P Skarin	tekn.dr., ark.	KL	X		X	60	universitetsadjunkt
					Tomas Tägil	docent, ark.	KL	X	X	X	100	universitetslektor
AADA10	Digitala verktyg 3	ca 65	G1	2	Mats Hultman	univ.lektor, ark.	KA	X		X	100	universitetslektor
AADA15	Digitala verktyg 4	ca 62	G1	2	Fredrik Skåtar	doktorand, ark.	KL				100	doktorandtjänst
					John Ross	arkitekt	KL			X	80	gästlärare
Lärare i kurser årskurs 3, läsåret 2012/2013 (ej övningsassistenter)						prel. för vt 2013						
ASBF05	Stadsbyggandets grunder	ca 70	G2	9	Catharina Sternudd	bitr. un.lektor, ark.	KA	X	X	X	100	bitr. univ.lektor
AAHF10	Hållbar arkitektonisk gestaltning	ca 70	G2	9	Christer Malmström	professor, ark.	KA				50	professor
					Bernt Nilsson	univ.lektor, ark.	KL				100	universitetslektor
					Tomas Tägil	docent, arkitekt	KL	X	X	X	100	universitetslektor
					Mats Håkansson	arkitekt	mI			timmar	timlärare	
					James Svård	arkitektstud.	mI			timmar	timlärare	
AFO025	Presentationsteknik och portfölj	ca 70	G2	3	Tomas Tägil	docent, ark.	KA	X	X	X	100	universitetslektor
					Marianna Prieto	grafisk designer	KL				timmar	timlärare
					Johan Sundberg	arkitekt	KL				timmar	timlärare
AAHF01	Ark.tekn.5: Hållbar tekn. i byggd miljö	ca 70	G2	3	Christer Malmström	professor, ark.	KA				50	professor
					Tomas Tägil	docent, arkitekt	KL	X	X	X	100	universitetslektor
					Marie-Claude Dubois	arkitekt, PhD	mI	X		X	100	forskare
					Mats Håkansson	arkitekt	mI				timmar	timlärare
VBEA05	Byggprocessen	ca 70	G1	5	Anne Landin	professor, CI	KA	X	X	X	100	universitetslektor
ATHF01	Arkitekturens teori och historia V	ca 70	G2	7	Mats Hultman	univ.lektor, ark.	KA	X		X	100	universitetslektor
ATHF05	Arkitekturens teori och historia VI	ca 70	G2	5	Mats Edström	professor, ark.	KL	X			100	professor
					Ingela P Skarin	arkitekt, tekn.dr	KL	X		X	60	universitetsadjunkt
					Tomas Tägil	docent, arkitekt	KL	X	X	X	100	universitetslektor
AADA20	Digitala verktyg 5	ca 70	G1	2	Mats Hultman	univ.lektor, ark.	KA	X		X	100	universitetslektor
AADA25	Digitala verktyg 6	ca 70	G2	2	Fredrik Skåtar	doktorand, ark.	KL				100	doktorand
					John Ross	arkitekt	KL			80	gästlärare	
ASBF15	Studio: arkitektur & landskap	ca 15-20	G2	18	Per Björkeroth	univ.lektor, ark.	KA				80	universitetslektor
					Maria Rasmussen	doktorand, ark.	KL			X	80	univ.adjunkt, doktorand
					Ulrika Bjartmar Hylta	arkitekt	mI			timmar	timlärare	
AFOF15	Studio: Muterande arkitektur	ca 15-20	G2	18	Christer Malmström	professor, ark.	KA				50	professor
					Tina-Henriette Kristensen	arkitekt	KA			X	100	gästlärare
					Ida Lindberg Rasmussen	arkitekt	mI				timmar	timlärare
					Thomas Chevalier Bøjstri	arkitekt	mI				timmar	timlärare
ABVF01	Studio: Restaurering och ombyggnad	ca 10-15	G2	18	Mats Edström	professor, ark.	KA	X			100	professor
					Ingela P Skarin	arkitekt, tekn.dr	KL	X		X	60	universitetsadjunkt
					Dorthe Mandrup Poulsen	arkitekt	mI			20	adj. Professor	
					Hakon Vigsnes	arkitekt	mI			20	adj. Professor	
AAKF05	Studio: Stadsrum - husrum	ca 15-20	G2	18	Bernt Nilsson	univ.lektor, ark.	KA				100	universitetslektor
					James Svård	arkitektstud.	mI			timmar	timlärare	